OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 93 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 12.—
De "OOSTPOST" verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 22 NOVEMBER.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Bij eene beleefde herinnering aan de vernieuwing van het abonnement op dit blad over het eerste half-jaar 1859, voegen Redactie en Uitgevers volgaarne de verzekering dat zij hunne beste pogingen zullen aanwenden om hunne courant te doen vooruitgaan in belangrijkheid van inhoud en netheid van typographische uitvoering, ten opzigte van welke laatste zij het genoegen hebben mede te deelen, dat hunne drukkerij eerlang van eene geheel nieuwe letter zal zijn voorzien, welke bereids, volgens bij hun ontvangen tijding, aan hen uit Nederland is afgezonden.

Abonnementsgelden voor dit blad kunnen gestort worden:

Te Batavia bij de HH. G. Kolff & Co.
„ Samarang „ „ „ de Groot Kolff & Co
en te Soerabaya bij de uitgevers.

E. FUHRI & CO.

VOORUITGANG.

I.

„Onze eeuw, die op de vleugelen des stooms rijdt, die met het licht der zon beelden maalt, en die met den bliksem zijne wenschen nederschrijft, die eeuw kan niet dan vruchtbaar zijn in het goede en weldadig voor de geheele menschheid."

Met deze woorden van den staathuishoudkundige Max Wirth vangt eene der Nederlandsche tijdschriften een overzigt aan van hetgene er in de laatste vijftig jaren op het gebied der wetenschappen is tot stand gekomen.

Wil men, wordt er gezegd, het bewijs kennen, dat de wetenschap ons in laatste jaren met kwistigen overvloed, en als met innig welgevallen, de onschatbaarste zegeningen als uit een hoorn des overvloeds geschonken heeft, dan is eene dorre opsomming voldoende van de gewigtigste uitvindingen, vooral op het gebied der ervaringswetenschappen, der chemie, der physica, der technica en de astronomie. Tien jaren van onze eeuw, de dorre opsomming zal het bewijzen, hebben meer nuttigs op dit gebied geleverd, dan eene gansche eeuw vroeger.

Hierop volgt eene opsomming der belangrijke ontdekkingen welke in de vakken der sterrekunde, der scheikunde, der natuurkunde, der werktuigkunde hebben plaatse gehad.

Deze gansche reeks van de meest schitterende vindingen, ze zouden zonder behulp der wetenschap of nooit tot stand gekomen zijn of nooit hare toepassing gevonden hebben, want de wetenschap alleen geeft die helderheid van blik, die de wetten der wereldordening uitvorscht en de krachten der natuur die daaraan onderdanig zijn, tot de onwaardeerbare dienaars maakt van den mensch. Alleen de kracht van den stoom verrigt nu denzelfden arbeid, waartoe voor 50 jaren millioenen menschen en millioenen paarden noodig zouden geweest zijn, millioenen menschen die nu hunne verstandelijke vermogens, in plaats van hunne ligchamelijke hebben kunnen ontwikkelen en oneindig meer vruchtbaar maken voor het algemeene welzijn.

Kan de wereldgeschiedenis eene enkele eeuw opnoemen, zóó rijk aan vindingen en zóó rijk aan vorderingen op het maatschappelijk gebied, als de nu laatstverloopen halve eeuw?

En verder nog, hoe is het verkeer tusschen de volkeren onderling verbeterd door juister tarieven van in- door- en uitvoer! Wat zijn de tollijnen in het Buitenland verminderd! De regtstoestand verbetert overal en het beheer van land en stad wordt op eenvoudiger, billijker en juister leest geschoeid. De oude bureaucratie wordt meer en meer aan den lachlust prijs gegeven, en de aanmatigende toon van den ambtenaar maakt reeds plaats voor beleefdheid, nu hij geene vreeze meer kan verwekken, sints het regt voor allen gelijk geworden is. Het volksschoolwezen is ontzaggelijk verbeterd, en eens gewoon als 't vroeger was dat de arbeidsman lezen noch schrijven kon, even zeldzaam mag het gelukkig tegenwoordig genoemd worden wanneer de daglooner zelfs, niet beide verstaat. Ook het hooger onderwijs is veel verbeterd en de pedante toon is vervallen. Onnutte dingen, waaraan vroeger veel moeite besteed werd, zijn uit het onderwijs verbannen en hebben hunne plaats geruimd voor nuttig onderrigt in talen enz., terwijl nagenoeg voor ieder vak van bestaan, speciaal onderwijs op speciale scholen gegeven wordt. En men erkent meer de waarde van de latijnsche spreuk „mens sana in corpore sano" en oefent te gelijk met den geest tevens het ligchaam, door de meer op wetenschappelijke wijze geregelde gymnastie. Hoe is de landbouw niet verbeterd, nu wetenschappelijk onderzoek wijze voorschriften en nutte lessen geeft, die zelfs de voorstanders van de oude sleur langzamerhand tot de nieuwe wijze van bewerking doen overgaan, aangemoedigd ja bijna gedwongen als zij daartoe worden door de ongedacht rijke resultaten van de nieuwere methode! Niet wat de voorouders deden, maar wat de wetenschap voorschrijft, dat wordt nu ook haast de wet op dat gebied, waar uit den aard der zaak iedere verandering en iedere verbetering het langst en het meest met moeijelijkheden en met vooroordeelen te kampen heeft. Vergelijkt de veeteelt van vroeger jaren met die van onzen tijd, nu rasveredeling en betere voeding niet meer als eene fraaije theorie worden bespot, maar overal en door een ieder op het ijverigst aangegrepen worden, om toch mede een deel te verkrijgen van de ruime voordeelen die anderen daardoor behaald hebben. Wat is de houtteelt een voorwerp van zorg der Regeringen zelfs, en hoe wordt overal hout geveld of hout aangekweekt, al naarmate de vruchtbaarheid of het klimaat vereischen, terwijl de waarde der bosschen zoo zeer is gestegen, dat die teelt eene waarlijk zeer voordeelige mag genoemd worden.

Dusdanig mag men in het beschaafde Europa spreken, en het valt niet te ontkennen dat die vorderingen zich in de laatste jaren ook in meerdere of mindere mate aan onze kolonien hebben medegedeeld.

Het is ons niet onbelangrijk voorgekomen om die vooruitgang met opzigt tot het land onzer inwoning kortelijk van nader bij te beschouwen, aan welke beschouwing wij een volgend artikel zullen wijden.

Redactie.

DE ONGENEESELYKE SPECULANT.

NAAR HET ENGELSCH.

Vervolg.

Doctor Parkinson bevestigde de woorden van den heer Jesse Andrews tot in de minste bijzonderheden. Hij had den knaap, een aardigen, blondlokkigen jongen van elf jaar, van de eerste oogenblikken zijner ziekte tot aan zijn dood behandeld. De arme kleine had ontzettende pijnen geleden, en ongetwijfeld was hij aan de aziatische cholera en aan niets anders gestorven. Aan die ziekte waren ook eene dienstmaagd en nog andere huurders bezweken. Het gebeurde, voegde doctor Parkinson er bij, is waarlijk voor de levensverzekering-maatschappij even ongelukkig als zonderling gelukkig voor den overleden verzekeraar; maar ik zie daarin geen grond om hem de som te weigeren.

Na het ontvangen dezer inlichtingen schreef ik den anderen dag aan de maatschappij en dreigde haar met eene geregtelijke aanklagt ter zake van Jesse Andrews. Reeds den volgenden morgen vroeg ontving ik een der hoofddirecteuren, en deze deelde ons mede waarom de maatschappij tot dusverre de aanspraken van den klager niet had willen erkennen. Behalve dat wij twijfelen, zeide hij, wegens den korten tijd, die tusschen den datum der verzekering en den dood van het kind ligt, zijn er nog verschillende kleine omstandigheden, die onze achterdocht versterken. De voornaamste was de getuigenis van een buurman, dat hij naauwelijks twee uren na den dood van het jongetje, zijn vader in eene kamer, die aan het vertrek van het lijkje grensde, zich had hooren overgeven aan de luidruchtigste blijdschap, welk onbetamelijk gedrag zelfs niet eens door zijne vrouw werd gelaakt. De directeuren der maatschappij hadden derhalve besloten, in weêrwil van Parkinson's verklaring, het lijk te laten opgraven, openen en te onderwerpen aan eene lijkschouwing. Indien de ouders uit vrijen wil genoegen namen met dezen maatregel, dan zou een geregtelijk onderzoek onnoodig worden en de zaak zou aan geen verderen twijfel onderhevig zijn. Onder deze bestaande omstandigheden hield ik dien maatregel voor zeer verstandig, en ik bezocht Andrews om hem en zijne vrouw te bewegen om daarin toe te stemmen. Doch mevrouw Andrews was, naar het scheen, naar buiten op het land. Alleen mijnheer haar echtgenoot was te huis, en hij was op het vernemen van mijn voorstel zeer getroffen, zelfs verschrikt, hetgeen ik echter ook wel mogt toeschrijven aan zeer natuurlijke gemoedsaandoeningen.

„Wie, wie..... moet dan," vroeg hij na eenig nadenken, „wie moet dan dit pijnlijk en afschuwelijk onderzoek doen? Wie zal er bij tegenwoordig zijn?"

„Doctor Parkinson, benevens de heelmeester Humphrey en doctor Curtis, de nieuw benoemde geneesheer der levensverzekering maatschappij."

„Nu welaan dan!" sprak hij, zigtbaar verligt en schier blijde; ik zal daartoe gaarne de hand bieden en doctor Parkinson moet maar doen wat hem goeddunkt."

De lijkschouwing vond plaats en de uitslag daarvan was de boven allen twijfel verheven zekerheid dat de dood van den knaap, gelijk doctor Parkinson had verklaard, alleen door cholera was veroorzaakt. De levensverzekering-maatschappij talmde intusschen nog met het uitreiken van de verzekerde som, tot wij haar met eene dagvaarding op het lijf vielen, waarop zij hare hardnekkige weigering opgaf en het geld aan Jesse Andrews uitbetaalde. Maar tot mijne smart moet ik betuigen, dat bij hem de vreugde over dien zoo spoedig verkregen rijkdom niet in 't minst getemperd werd door de smart om het verlies van een eenig kind.

Ik meldde den heer Archibald Andrews in Indie al wat er was voorgevallen, en ik vroeg hem verdere bevelen aangaande het jaargeld, dat wij tot dusverre aan zijn neef hadden uit betaald.

Natuurlijk moest er een geruimen tijd verloopen, eer wij antwoord konden ontvangen, en intusschen stortte Jesse Andrews zich hals over kop in de speculatie, die hij reeds lang had willen ondernemen, en hij verzekerde mij, toen ik hem eenige weken later ontmoette, dat hij op den besten weg was om zeer spoedig een schatrijk man te zijn.

Weldra echter pakten zich wolken te zamen boven dezen schitterenden horizont.

De aandeelhouder in de speculatie, op wiens gezwets en onuitputtelijke verbeeldingskracht onze Jesse zich genoeg had verlaten, om hem de vier duizend pond sterling toe te vertrouwen, bleek een zwendelaar en een bedrieger te zijn.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,

van den 17den *November* 1858. N°. 93.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 22 Julij 1858, lett. A, no. 31, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland, M. H. J. Kollmann, laatstelijk kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures op Java, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot derden kommies op het residentiekantoor te Tjiandjoer (Preanger Regentschappen) R. J. M. N. Kussendrager, laatst translateur voor de chinesche taal, toege voegd aan den gouvernements commissaris voor de Wester afdeeling van Borneo, thans op wachtgeld.

Schutterijen, enz.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als eerste luitenant-kwartiermeester der Soerabaijasche schutterij J. Hageman J. C. z.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie J. H. van Roijen.

De resident van Rembang maakt bij deze bekend, dat, op eenen nader te bepalen dag in het laatst der maand December aanstaande, openbare verkooping zal worden gehouden van p. m. 3000 stuk djatihouten van verschillende dimensien, liggende ter stapelplaats Karangtenga, district Ngawen, regentschap Blora

De afvoer dezer houtwerken kan geschieden langs de Loesi rivier naar Samarang, waartoe, bij voldoenden stand van water, gelegenheid is, in de maanden Januarij, Februarij en Maart, en bij veel regen ook in de maand April van ieder jaar

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand December op Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 23sten November 1858.

Uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier, en daarna achter het Residentiekantoor.

Op Woensdag den 24sten November 1858.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de chineesche kamp.

Op Donderdag den 25sten November 1858.

Voor de woning van den Chinees Oei Waijtien in de Chineesche kamp.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

C. F. E. PRAETORIUS

MET

A. M. H. EIJMA.

DELFT, 13 *September* 1858. (1167)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, L. C. BRUNTING, *Buijs.*

SOERABAYA, 18 *November* 1858.

Eenige kennisgave. (1187)

STERFGEVALLEN.

Na een smartelijk lijden van eenige maanden overleed alhier Mejufvrouw ANNA ELISABETH KIEFFER, in den ouderdom van 45 jaren.

SOERABAYA, T. A. VAN KAMPEN.

15 *November* 1858. (1168)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 23sten November 1858.

des morgens ten ½ 9 ure, zal achter het Residentie kantoor te Soerabaya in het openbaar worden verkocht, EEN STUK LEDIGE GROND, gelegen langs *den Simpangschen weg*, ter inhoudsvlakte van 336 □ roeden, toebehoorende aan DE LOGE DE VRIENDSCHAP; en zulks op de voorwaarden, die op den verkoopdag zullen worden bekend gemaakt, en die inmiddels ter lezing liggen bij den Heer NAGEL, eerstgezworen landmeter, bij wien verdere inlichtingen ter zake verkregen kunnen worden.

Namens de Loge voornoemd,

J. HAGEMAN J. Cz.

(1132) *Secretaris.*

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den 24sten November a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht: 24 Kisten $^{5}/_{4}$ $^{6}/_{4}$ en $^{7}/_{4}$ MADDAPOLLAMS, min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per het Ned. schip **Louisa**, kapt. ANTUSCH, verders ook voor rekening van belanghebbenden, EEN GROOTE MAST en EEN BAZAANS MAST, afkomstig van het Ned. schip **Louisa Jacoba Johanna,** kapt. D. BAUMGARTEN, thans liggende op de werf van de Heeren CURTIS & DORMAER, aan de *Kalimaas*, waar dezelve te zien zijn, en eindelijk DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN, als: circa 26 PICOLS KOFFIJ, 120 PIC. WAS, SCHILDERIJEN in zwarthouten lijst, VIJLEN, SPIJKERS, SPAANSCH GROEN, een TENTWAGEN met Engelsche veeren en o iebussen, BENDIES, PAARDEN enz. (1176)

Op de vendutie van *den 24sten November a. s.*, bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog worden verkocht: 60 KISTEN GEASSORTEERDE FRANSCHE SIROPEN. (1177)

Op de vendutie van *den 24sten November a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog worden verkocht, de afgekeurde GROOTE MAST van het Nederlandsche schip **EUROPA,** Kapt. J. G. TROMP. (1180)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 25sten November e. k.

Zullen voor het locaal der WEESKAMER, worden verkocht, **Goud- en zilverwerken, Juwelen, Timmermans- en horologiemakers-gereedschappen, Koper- blik- en ijzeren gereedschap, Jagtgeweren, Pistolen, Sabels, Pieken, Glazen-ruiten, Staal** en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt, alles behoorende tot den faillieten boedel van A. W. REIFERT.

De Secretaris der Weeskamer,

(1184) J. F. DEIBERT.

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op den 24sten November a. s. ten huize van den 1sten luitenant der cavallerie J. SODEKAMP, in het cavallerie kampement, van **Diverse Meubelaire goederen,** als: **Banken, Stoelen, Tafels** enz., benevens **twee goed Gedresseerde Rijpaarden,** waarvan een **sandelhout,** hoog 4 voet 1½ duim en een **Macassar,** hoog 4 voet 7 lijn. (1192)

VENDUTIE TE GRISSEE.

Op Donderdag den 25sten November 1858.

Van het $^{145}/_{1104}$ gedeelte van het schip **ATIAT RAGMAN:** eigenaar de failliete Arabier SECH OEMAR BIN OSMAN BAHASOAN.

GRISSEE, *De agenten der Soerabayasche boedel*

19 *November* 1858. *kamer te Grissee.*

D. W. VAN HUTTEN.

(1185) W. TAWARIS.

UITBESTEDING.

Op Zaturdag den 28sten November 1858,

des voormiddags ten negen ure,

zal door den ondergeteekende, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, publieke uitbesteding worden gehouden van DE LEVERANTIE VAN VIER HONDERD STUKS DJATTIE-HOUTEN KRUIWAGENS, van het op Java gebruikelijke klein model.

De voorwaarden, waarop deze uitbesteding zal geschieden, liggen ter lezing ten kantore voornoemd, terwijl het model aldaar ter bezigtiging voorhanden is.

De Hoofd-ingenieur, chef der 4de Waterstaats afdeeling,

(1109) **H. DE BRUIJN.**

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 30ste November a. s.

Ten huize van den WelEdelen Heer BOEKEN te *Toendjoengan.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van WEL ONDERHOUDENE BATAVIASCHE EN ANDERE MEUBELEN, IJZEREN LEDIKANTEN, LAMPEN, CRISTAL en GLASWERK, TWEE SPANNEN GOEDGEDRESSEERDE MACASSAARSCHE WAGENPAARDEN, TUIGEN, een zeer net bewerkte VIS A VIS, enz. (118?)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Donderdag den 9den December a. s.

BIJ J. Y. KINGDOM

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van diverse HUISRAAD, EEN HAND CHAIS met PAARD en TUIG, enz. (1138)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 15den December a. s.,

ten huize van den WelEdelen Heer P. BEETS te *Genteng.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van een wel onderhouden INBOEDEL, bestaande uit:

En toen vriend Jesse zich eindelijk tot mij wendde om ene dagvaarding en regterlijke vervolging in te stellen, wamen wij helaas! te laat om den plannenmaker te laten akken, daar hij zich reeds met het geld van den goeden esse in zijn zak, naar Amerika had ingescheept.

Nu was het natuurlijk voor dezen man, die altoos kas telen in de lucht bouwde, eene levensvraag, een gunstig ntwoord te ontvangen van zijn neef Archibald Andrews, n hij verwachtte dit met het grootste ongeduld.

Eindelijk kwam het. Archibald Andrews was korten tijd oor de komst van mijn brief plotseling in Bombay overleen, en had nog een testament in drievoudig afschrift chtergelaten, waarvan een mij was toegezonden.

In dezen uitersten wil vermaakte hij geheel zijn vermoen, ongeveer vijf en-dertig duizend pond sterling in enelsche staatspapieren, op de volgende wijze: vijf duizend ond aan zijn neef Jesse Andrews, ter opvoeding van zijn oon Archibald, aan welken laatste als het peetkind van en erflater, na het einde van zijn een-en-twintigste jaar, et overige gedeelte van het vermogen met de intresten oest overhandigd worden.

In geval echter dat het peetkind mogt sterven, was ge el het vermogen toegedacht aan een meer verwijderden, ijken bloedverwant, zekeren heer Newton en zijn zoon harles, onder dezelfde voorwaarden, alleen met uitzonering dat deze verpligt waren, aan Jesse Andrews en zijne rouw eene levenslange jaarrente van zeventig pond sterng te betalen.

Nog op denzelfden avond zond ik twee brieven af, den eene aan den heer Newton, die in een naburig graafschap woonde, de andere aan den heer Andrews, die voor eeni gen tijd zijnen intrek had genomen in een landhuisje in de nabijheid van St. Alban in Hertfordshire.

Beide brieven melden genoemde heeren de aankomst van een Oost-Indischen post, en den inhoud van deze voor hen zoo gewigtige tijding.

De heer Newton was reeds den anderen morgen vroeg in mijn schrijfvertrek en las het testament met zeer veel welbehagen. Intusschen had hij medelijden met zijnen armen neef Jesse, wien het verlies van een eenig kind nog smartelijker moet geweest zijn, dan dat van de groote erfenis, die hem daardoor ontging.

Maar van den anderen kant meende hij, dat het hem toegelegde jaargeld voldoende was voor twee personen, zonder huisgezin en zonder vele behoeften.

Geheel anders was het tooneel, toen laat in den avond en omstreeks den tijd dat ik gewoonlijk mijne werkkamer verliet, Jesse Andrews, zoo bleek als een laken, met een gramstorig gezigt en in de hoogste opgewondenheid naar binnen stormde.

„Welke gevaarlijke fabeltjes wilt ge mij daar op den mouw spelden!" riep hij reeds op den dorpel. „Hoe durft gij het wagen," voer hij voort in bespottelijke woede, „om mij zulke leugentjes wijs te maken! Arohy zou rijk wezen! Rijk.... rijk.... en ik!.... Maar 't is een leugen en de satan heeft u de boosaardige gedachten ingegeven mij wat schoons voor te spiegelen, om mij zot te maken.... om mij stapel zot te maken!"

Het schuim stond den braven man letterlijk op den mond, en ik was zoo ontsteld, dat ik eenige minuten lang mij noch kon bewegen, noch spreken.

Eindelijk herstelde ik mij en ik sloot de deur, daar de klerken in de andere kamer alles konden hooren en ik leidde hem midden in mijn kabinet.

Hij volgde mij werktuigelijk, wierp zich op eenen stoel en hoorde mij met het wreveligste ongeduld den inhoud van het testament voorlezen.

„Er rust een vloek op mij! De vloek van God daar boven!" schreeuwde hij opspringende toen hij alles had aangehoord. „Het is de zondenschuld der misdaad, die ik pas heb begaan. Domkop, lomperd, smeerlap, die ik was! Ik dacht dat ik het zoo slim had aangelegd en uitgevoerd! Zotskap en schurk die ik was."

„Want thans, nu mij het uitzigt wordt gegeven op een groot en eerlijk verkregen vermogen, mag ik er mijne hand niet naar uitstrekken, ofschoon het vermogen niet mij.... O, God! het zal ons beiden het leven kosten, mijne vrouw en mij, ofschoon op mij al de schuld rust van die duivelsche praktijken!"

Deze uitbarsting zijner woede scheen hem eenigermate tot bedaren te zullen brengen, althans hij zonk zwijgend in zijn stoel terug.

Vervolg en slot hierna.

een stel van TWEE MAHONIJHOUTEN BANKEN met 12 STOELEN, VOLTAIRES, LEDIKANTEN, KLEERKASTEN, WASCHTAFELS, STOELEN, TAFELS, SPEELTAFELS, HANG en TAFELLAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, ZILVER en PLEETWERK, CRISTAL en GLASWERK, EET en THEESERVIEZEN, KEUKENGEREEDSCHAP, eenige WAPENS, EEN PALANKIJN, EEN MIJLORD, EEN REISWAGEN, TWEE SPANNEN goedgedresseerde overwalsche WAGENPAARDEN, TUIGEN, ZADELS, enz. enz. (1194)

VENDUTIE WEGENS VERTREK,

Op Dingsdag den 28sten December a. s. ten huize van den WelEdelen Heer P. J. DUMOULIN.

DOOR

E. FUHRI & CO.

Van Mahonij- Sono-kembang- Ambonhouten en andere *Meubelen*, als *Tafels, Stoelen, Kasten, Banken, Wip-* en *Luijaardstoelen*, *Knapen*, *Consoles*, *Bufet* en *Etenstafels*, van 24 personen eene *Voltaire Kroon-Hang- staande* en *Muurlampen*, *Toiletspiegels*, houten en ijzeren *Ledikanten*, *Spiegels*, *Schilderijen Klokken* en *Pendules*, Porceleinen en andere *Etagere voorwerpen*, eene welluidende *Pianino*, voor dit klimaat vervaardigd, eene *Piano*, eene welluidende *Viool*, *Vloerkleeden* en *Alcatieven*, Porceleinen *Eetserviesen* voor 12 en 24 personen, *Theeservies*, *Glas* en *Kristalwerk*, *Geweren*, en een paar prachtige *Pistolen* in doos, eene partij *Zilverwerk* enz., enz.

Voorts eene elegante *Victoria Vis à Vis*, een *Palankijn*, een span *Bruine Sandelhout* en een span *Isabellen Makassaarsche wagen paarden een over walsch rijpaard*, *Engelsche Wagentuigen*, met pleet; eene grooet collectie *Bloemen* in potten en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

(1188)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP MENADO

KAPT. COUTERON.

Zal op aanstaanden *Vrijdag den 26sten November*, naar BATAVIA via SAMARANG vertrekken. Adres

De Agenten,

(1190) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

NAAR NEDERLAND

Wordt passage aangeboden met het snelzeilend fregatschip *CATHARINA WILHELMINA*, Kapt. POPKEN.

Deze bodem, bijzonder goed ingerigt zijnde voor den overvoer van passagiers, kan als eene gunstige gelegenheid worden aanbevolen, voerende dezelve eenen geexamineerden doctor.

Het vertrek van hier zal tegen medio December plaats hebben.

Voor informatien bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij

De Agenten,

(1169) RUYL CRAMER & CO.

VRACHT EN PASSAGE

NAAR MACASSAR EN TIMOR DELHI.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. Ind. brikschip **HENRIETTE**. Gezagv. E. ROBINSON, om in het laatst dezer week te vertrekken. Adres, bij

(1164) *De Agenten*,

SCHIMMELPENNINCK & CO.

VRACHT EN PASSAGE NAAR MACASSAR.

Wordt aangeboden met het Nederl. Ind. schip **ANTOINETTE**, Gezagv. CHASTEAUX, om in den loop dezer maand te vertrekken. Nadere informatien te bekomen, bij

(1165) *De Agenten*,

SCHIMMELPENNINCK & CO.

De ondergeteekende heeft de eer het publiek mede te deelen dat hij zijne WAGEN VERHUURDERIJ in de *kampong Baroe* geopend heeft en beveelt zich minzaam in ieders gunst.

(1183) TAN TIK LAN.

LEES HIER!

Wordt verzocht geen crediet te verleenen aan de Equipage van het Nederl. schip **PHOENIX**, gezagvoerder JOHANSEN, zonder voorkennis van gemelden gezagvoerder. (1170)

TE HUUR

EEN NIEUW GEBOUWD RUIM EN LUCHTIG HUIS, te bevragen bij

(1178) J. F. POLACK.

TE KOOP

Het kopervast Nederl. Ind. brikschip

SOPHIA.

groot 85 gemeten lasten, ladende 125 kojangs, met deszelfs INVENTARIS Compleet; als ook KAARTEN, OCTANT en verdere KAJUITS GOEDEREN. Gereed om te zeilen. Adres:

(1181) **MAC MILLAN MARTEN & CO.**

TE KOOP

EENE REKENING groot ƒ 22.—, ten laste van den Heer VAN NAERSSEN, klerk bij de Javasche Bank, te bevragen bij VAN DRIESSCHE. (1171)

TE KOOP

De Rekening van HIJPOLITHE LEOPOLD SMITH, werkzaam bij de Handelmaatschappij, groot ƒ 31, 40 Recepis.

(1108) GUSTAV BEHREND.

TE KOOP

EENE HYDRAULISCHE OLIEPERS van 45,000 Ned. ponden drukking. Te bevragen en te bezigtigen bij

(1059) E. FUHRI & CO.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN HET ALGEMEEN

DEPARTEMENT SOERABAYA.

Bij den Secretaris zijn ontvangen, en voor de leden van het departement verkrijgbaar de volgende werken der Maatschappij.

VOLKS ALMANAK VOOR 1858.
PROGRAMMA'S VOOR 1856 en 1857.
VERGADERINGEN VAN 1856 en 1857.
IETS OVER REGT.
DE ZUIG en PERSPOMP.
DE ZEESLAG BIJ KIJKDUIN.
EEN VORRMANSPRAATJE.
PATRONAAT DER ARMEN.
LEVEN EN GEZOND ZIJN.
BOVEN LUCHT EN WOLKEN.
JAARBOEKEN 1855, 1856 en vroeger.

16 *November* 1858. J. HAGEMAN J C. z.

Secretaris.

AMERIKAANSCHE

GOMELASTIEKE OVERSCHOENEN

à ƒ 6.— het paar, bij

(1087) **E. FUHRI & CO.**

BOEK- EN KANTOORHANDEL

E. FUHRI & CO

PAS ONTVANGEN:

Eene groote factuur FRANSCHE KANTOORBOEKEN met en zonder koper beslag, als *Memorial*, *Journal*, *Grand Livre*, *Compte Courant*, *Livre de factures* en andere *Blanco Boeken* in velerlei formaten. (1182)

GEROOKT SPEK EN ZOUT VLEESCH,

VOORTS

PUIK en VERSCH BANKET.
DEVENTER en SUCADE KOEK.
HOLLANDSCHE ZUREN.
FRANSCHE SIROPEN.
TABAK, SNUIF, KOFFIJ, THEE.
SUIKER, OLIE enz.

Alles verkrijgbaar bij

(1173) **F. SCHMID.**

KANTOOR-ALMANAK VOOR 1859.

OPGEPLAKT. à ƒ 1.—
ONOPGEPLAKT. „ „ —,60

à contant bij

(1159) E. FUHRI & CO.

DIRECT UIT NEDERLAND ONTVANGEN

BIJ

DE STURLER & FAGNOTTI.

TAARTJES-ALLEGAARTJES en POFFERTJES PANNEN.
PODDINGVORMEN.
WAFELS en KOEKENIJZERS en andere KEUKENGEREEDSCHAPPEN.

VOORTS:

Een groot aantal VERSCHE PROVISIEN, zoo als, GROOTE HAMMEN, ROOKVLEESCH, BANKET, SUIKERWERK, allerlei soorten GEDROOGDE VRUCHTEN, enz. (1175)

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

HET KULTUURSTELSEL, EN ART. 56

VAN HET

REGERINGS- REGLEMENT

DOOR

H. J. LION.

Prijs ƒ 3.— Franco per post ƒ 4.— (1172)

BESTE VERREKIJKERS à 90 en 100 duim.
IDEM THERMOMETERS.
IDEM SACHROMETERS OF SUIKERWEGERS.
IDEM HOORNEN en KOPEREN DUIMSTOKKEN.

(976) Bij E. FUHRI & CO.

ST. JULIEN

Cruse et fils Frêres.

(1174) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

237ste STAATS-LOTERIJ.

De trekkingen der 236ste STAATS-LOTERIJ *den 2den October* in Nederland geëindigd zijnde, worden de loten voor deze volgende 237ste STAATS-LOTERIJ per mail vermoedelijk *den 8sten October* uit Nederland verzonden, en zullen alzoo waarschijnlijk *den 24sten November* hier ontvangen worden, als wanneer deze dadelijk aan requiranten zullen worden verzonden.

De trekkingen dezer loterij zullen geschieden voor de eerste klasse 8, 9, 10 en 11 November.
„ „ tweede „ 22, 23, 24 en 25 „
„ „ derde „ 6, 7, 8 en 9 December.
„ „ vierde „ 20, 21, 22 en 23 „
en „ vijfde „ 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27 en 28 Januarij, terwijl de 100 laatste nummers op Zaturdag den 29 Januarij zulken getrokken worden.

Geene verzending van loten kan plaats vinden zoo niet vooraf het geldswaardig bedrag ter onzer beschikking wordt gesteld.

SOERABAYA, E. FUHRI & CO.
27 *October* 1858. (1091)

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF,

BEHOOREN NIET TOT EENIGE BIJZONDERE OF UITSLUITENDE KLASSE VAN MEDICIJNEN.

Zij schijnen de fijnste geneeskundige eigenschappen van al de voornaamste geneesmiddelen in zich te bevatten Zoo schijnt de Zalf in gevallen van huidziekten niet slechts de uitwendige ontsteking tegen te gaan, maar ook door te dringen tot diep in het gestel waar het tot het laatste vonkje van het koortsvuur uitdooft, de bloedsomloop verlevendigt en de sappen zuivert, die het vleesch, de klieren en de huid doorloopen. In de meeste gevallen, zoo als men ons berigt, wordt de werking der Zalf verhoogd door de medewerking van eene naar gelang van omstandigheden te regelen dosis der Pillen.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (1151)

DOOZEN PILLEN van ƒ 1.— ƒ 3.— en ƒ 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

VERTREKKENDE PERSONEN.

P. J. DUMOULIN en familie naar Nederland; gemagtigde de Heer J. CRINCE LE ROY. (1186)

De ondergeteekende, naar Nederland vertrekkende, heeft tot zijnen gemagtigde benoemd de Heer J. H. ROSEMEIER.
(1166) C. L. VAN GIJEN.

H. BOEKEN en familie vertrekken naar Nederland, gemagtigden de heeren FRASER EATON & Co.
(1193)

J. Y. KINGDOM,

in het begin der maand December naar Nederland vertrekkende, verzoekt beleefdelijk, zijne débiteuren en créditeuren vóór dien tijd ter aanzuivering, hunner schulden en ter inzending hunner prétentiën.
(1111)

SOERABAYA den 22sten November 1858.

Laatstleden Zaturdag werd alhier door de policie aan de militaire autoriteiten overgeleverd, zekere europesche soldaat, genaamd Frans Kinkel, sedert den 6 den April l. l. uit het garnizoen dezer vesting ontvlugt, en zich in de naburige dessa's opgehouden hebbende, alwaar hij zich onledig hield met, onder voorwendsel dat hij ambtenaar bij de policie was, de inlandsche bevolking gelden en goederen afteepersen. Hij had zich daartoe eene pet met gouden galon, een dubbelloop geweer en een gezadeld paard aangeschaft, en kleedde zich zooveel mogelijk met de onderscheidingsteekenen van eenen europeschen policiebeambte, in welk gewaad hij door de werkelijke policiebeambten is aangetroffen en naar deze stad getransporteerd.

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAYA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 10den November 1858.

GULDENS EN CENTEN.

WAAR INGESCHREVEN.	IN EENS. VAN 2000	VAN 1000	VAN 500	VAN 100 TOT 500	VAN MINDER DAN 100	TOTAAL.	S'JAARS. VOOT A	VOOR B	TOTAAL.
BATAVIA. . .	4000	2000	8000	5050	1175	20225	648	6220	6868
SOERABAYA.	»	»	500	1450	210	2160	182 50	918 50	1101
Het Leger. . .	»	»	»	100	141	241	120	366	486
De Marine. . .	»	»	»	200	154	354	204	289	493
TOTAAL. .	4000	2000	8500	6800	1680	22980	1154 50	7793 50	8948

VAN DE *f* 1154,50 en *f* 7793,50 IS INGESCHREVEN:
door gevers van eens geld. . . . . *f* 20. *f* 6150.
door de anderen. » 1134 50 » 1643,50.

BATAVIA, *den* 11*den November* 1858. J. C. REIJNST.

Men verzekert ons van eene goede zijde, dat door de Hooge regering bepaaldelijk het besluit moet genomen zijn tot het zenden eener militaire expeditie naar een der weerspannige vorsten op Celebes. Het vertrek moet reeds tegen het einde der volgende maand zijn vastgesteld. Drie bataillons infanterie, een escadron cavallerie, benevens een aanzienlijke magt artillerie en sappeurs zullen aan dezen belangrijken veldtogt deel nemen. (*Java-Bode.*)

Een gedeelte der expeditionaire troepen, die den korten, maar roemrijken togt naar Djambie hebben gedaan, kwam hier den 14den ter reede terug, aan boord van de schepen *Regina Maria* en *Arcadia.*

Den 15den debarqueerden die troepen, en marcheerden, verwelkomd door een talrijk korps officieren en belangstellende personen, naar Weltevreden, voorafgegaan door het stafmuzijk en het hoornmuzijk van het 10de bataillon infanterie.

De terugkeerende troepen bestonden uit den kommandant der expeditie, den majoor van Langen, 7 officieren, 119 Europesche en 56 inlandsche militairen.

Bovendien zijn zes sieke officieren en 25 Europesche en inlandsche sieke militairen gedebarkeerd.

— Z. Ms. korvet *Prins Maurits der Nederlanden*, den . . . . van Suriname, en den 2den Oktober van de Kaap de Goede Hoop vertrokken, en aan boord hebbende den schout-bij nacht G. Vogelpoot, benoemd kommandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indie, kwam heden morgen hier ter reede aan, gesleept door Z. M. stoomschip *Gedeh.*

De korvet was gisteren morgen Anjer gepasseerd, maar had geene gemeenschap met den wal gehouden, vertoonende eene geele vlag, ten teeken, dat er eene ziekte aan boord heerscht, die gemeenschap met den wal onraadzaam maakt.

Men berigt ons, als de oorzaak daarvan, dat zich aan boord van de *Prins Maurits*, 16 gevallen van kinderpokken hebben voorgedaan; de gemeenschap met den wal is toegestaan. (*Bat. Handelsblad.*)

— Het *Bataviaasch Handelsblad* gaf in haar No. 91 van 13 dezer, de stellige verzekering dat de te Batavia loopende geruchten omtrent onrustige voorvallen in de Residentie Cheribon van allen grond ontbloot zijn.

In tegenstelling daarvan moeten wij onzen lezers berigten, dat volgens heden per Telegraaf ontvangen tijding, die voorvallen de zending van drie Compagniën noodzakelijk hebben gemaakt, welke heden morgen onder bevel van den Luitenant Kolonel Happé, met twee stoomschepen van Batavia naar Cheribon zijn vertrokken.
(*Sam. N. en A. Blad.*)

ENGELAND.

Men leest in de *Morning Post* van 4 September;

De nieuwe raad van Indië, aangesteld volgens de in de vorige zitting aangenomen Parlementsacte, is gisteren ten twee ure voor de eerste maal vergaderd geweest en heeft zich onmiddellijk bezig gehouden met de vervulling van zijne belangrijke functiën. Hij is vergaderd in de raadzaal waar de Kamer van Bewindhebbers, die thans heeft opgehouden te regeren, sedert een aantal jaren gewoonlijk hare vergaderingen hield, in het East-India House, Leadenhall-Street.

Lord Stanley, secretaris voor Indie en in die kwaliteit voorzitter van den raad, kwam een half uur voor de vergadering in het East-India House. De heer Henry Baillie, ondersecretaris van den Board of Controll, en sir George Clerk, vaste secretaris, waren daarbij evenzeer tegenwoordig.

De leden van den raad, die tegenwoordig waren, waren sir Frederik Currie, vroeger voorzitter van de Kamer van Bewindhebbers; sir Henri Rawlinson, de generaal sir Robert Vivian, sir Henri Montgomerij, J. P. Willoughby, W. Arbutnot, C. Mills, sir J. Weir Hogg, E. Macnaghten, kapitein Eastwick en H. T. Prinsep. De zes eerstgenoemden zijn benoemd door de Kroon en anderen zijn een gedeelte van de gekozenen. Sir J. Lawrence, een van de acht benoemde leden, was afwezig; zoo ook sir Proby Cantley, eveneens door de Kroon benoemd.

Al de verkozenen waren tegenwoordig, behalve kapitein Stepherd, door ongesteldheid verhinderd, en R. D. Mangles, die, zoo als men weet, een reis door Europa doet, en om dezelfde reden afwezig is.

Lord Stanley bezette den voorzittersstoel in zijn kwaliteit van president en kondigde de namen aan van hen, die Hare Majesteit had benoemd in den Raad, krachtens de magt, die haar was opgedragen bij de Parlementsacte. Men heeft ook officieel benoemd de leden, die door de Kamer van Bewindhebbers waren gekozen, en de raad werd toen geconstitueerd verklaard.

De zitting die meer dan twee uren duurde, werd voornamelijk besteed aan het regelen van de wijze, waarop men in de toekomst zou handelen; de president verdeelde den raad, krachtens de magt hem bij de Parlementsacte toegekend, in commissien, om de behandeling van zaken te vergemakkelijken: hij benoemde ook den vice-president en koos daartoe uit den raad sir Frederik Currie, oud president van de Oost-Indische Compagnie.

Krachtens een formele beschikking, vervat in de Parlementsacte, werd lord Stanley benoemd secretaris van staat voor Indie en tevens voorzitter van den Board of Controll, gemagtigd om terstond in de uitoefening van zijne hooge functien te treden, zonder een beroep behoeven te doen op zijne kiezers, om herkozen te worden.

Sir James Melwill en Leach waren sedert eenigen tijd door den secretaris van staat voor Indie belast, om een ontwerp voor te bereiden tot zamensmelting van de inrigtingen in Leadenhallstreet en van den Board of Controll in Cannonrow; dit ontwerp is in de laatste dagen gereed gemaakt en onderworpen aan het oordeel van lord Stanley Het bevat ook een tabel van pensioenen voor de Compagnie's dienaren in de verschillende departementen, wier diensten niet meer noodig zijn ten gevolge van de schikkingen, die uit de nieuwe orde van zaken zijn geboren.

De duur van de diensten, die aan de Compagnies dienaren regt geven op een pensioen van het volle tractement, is, naar men zegt, van vijftig op vijf-en-veertig jaren gebragt: drie vierde van de tractementen zouden toegestaan worden na een dert'gjarige dienst en twee derde na een dienst van twintig jaren.

FRANKRIJK.

In het museum van natuurlijke historie te Parijs zijn thans drie reusachtige slangen te zien, die door een scheepskapitein van den Senegal zijn aangevoerd; een van deze dieren is een python van Seba, die bijna zeven meters lang is.

De slangen van laatstgenoemde soort worden in afmeting slechts geëvenaard door de amerikaansche boa's en zij worden gevangen hen in de keerkringslanden van Afrika en Indië. Dewijl men ze nog niet genoegzaam gadegeslagen had, hebben deze dieren in de heldentijden aanleiding gegeven tot allerlei overdreven verhalen, die men zoo veelvuldig in de oude heelalbeschrijvingen en zelfs in de geschiedenis aantreft. De pythons leven in houtrijke, warme en vochtige streken. Zij zijn niet giftig, maar daar zij zeer groot worden en vleeschetend zijn, zijn ze zeer te duchten. Zij vallen hun prooi levend aan, en kiezen in het algemeen de dieren, die hun dorst komen stillen aan de plaatsen, waar zij zich ophouden. Men heeft wel eens gezegd, dat zij antilopen, herten en zelfs ossen aangrepen en vermorselden; maar waar is het, volgens het berigt van naauwkeurige onderzoekers, dat zij zich van dieren ter grootte van gazellen en reebokken meester maken.

Zoo heeft de python van Seba, waarvan hier sprake is, bij zijn aankomst in de menagerie, een geheel schaap te eten gekregen, en gedurende den overtogt hebben verscheiden honden, die tamelijk groot waren, hem tot voedsel gediend.

Opmerkelijk is het verschil van de wijze, waarop de pythons of boa's en de vergiftige slangen hun prooi aangrijpen. De laatsten verwijderen zich aanstonds, nadat zij het dier, dat zij in hun hok kregen, gebeten hebben, en wachten voorts om het te verslinden, tot dat het geen teeken van leven meer geeft. De python en de boa daarentegen verlaten hun prooi niet meer, zoodra zij ze aangeraakt hebben. Zij kronkelen zich er om heen, verstikken ze en brengen ze naar hun bek, zoodra er geen beweging meer in te bespeuren is.

CHINA.

Naar wij vernemen heeft Lord Elgin van het Engelsche gouvernement in last gekregen om zoo mogelijk in het Engelsch Chinesche tractaat te bedingen dat het schiereiland Cowloong aan de kolonie Hongkong worde afgestaan. — Deze last is echter aangekomen nadat het tractaat reeds was gesloten, of Lord Elgin heeft beter gevonden dit punt te laten rusten als suppletoir. Het is zeer waarschijnlijk dat het Chinesche gouvernement in het voorstel zal toestemmen en de speculatiegeest der Chinezen is reeds werkzaam geweest, want de grond langs den oever der ankerplaats is reeds geheel door hen opgekocht, misschien wel voor rekening van Engelschen.

Degene die het denkbeeld van deze vereeniging van Cowlong met Hongkong heeft geöpperd en doorgezet, heeft aanspraak op den dank der gemeente, en de eigenaars van huizen te Hongkong behoeven zich niet te beangstigen dat hun eigendom daardoor tot beneden dezelfs waarde zal dalen, hoczeer het zeker een middel zal zijn om te beletten dat de reeds zoo schandelijk hooge huishuur nog hooger stijge. Het tegenovergelegene strand zal eene zeer aangename verblijfplaats opleveren gedurende de zuidwest mousson, en velen die zich thans voor verandering van lucht naar Macao begeven zullen te Cowloong hun doel kunnen bereiken.

Den 4den October reeds heeft de verhoogde waarde der langs de waterzijde gelegene gronden aldaar, aanleiding gegeven tot een gevecht. — De Wongtow-Sanners waren in het bezit van gronden die de Kumtinners beweerden dat onder het gebied van hun dorp Chim-sa-tsong behoorden, en hoewel die onderwerpelijke gronden nimmer der moeite waardig waren geächt geworden om er een twistappel van te maken, werden zij thans aanleiding tot een hardnekkig gevecht, waarbij, volgens zeggen, de Won-tow-Sanners twintig dooden op het slagveld hebben gelaten.
China Mail.

COCHIN CHINA.

Eene der opgegevene aanleidingen tot den oorlog tusschen Frankrijk en Cochin China was de moord op verscheidene Fransche zendelingen gepleegd, en de vervolging van alle belijders en verspreiders van het Christendom. Als een bewijs voor de gegrondheid dier opgegeven reden tot vijandelijkheid nemen wij het volgende over als het verhaal van de vlugt van den zendeling, Père Galli, zoo als het door hem zelven werd medegedeeld.

Het is reeds sedert geruimen tijd dat de Christenen zoo in Cochin China als in Tonquin met woede worden vervolgd, hoewel die vervolging in Tonquin niet dan in de laatste dagen dat karakter van barbaarsche wreedheid erlangde, dat dezelve zoo schrikwekkend doet zijn.— Tot voor eenige maanden geleden vergenoegden zich de Mandarijns van Namdinh en omstreken de tot het Christendom bekeerden aantemanen om tot hun oud geloof terugtekeeren, en wanneer dezen zulks weigerden te doen werden zij aan den beul overgeleverd. — Ruim een jaar geleden echter werd een nieuw Hoofdmandarijn over het district benoemd, die de gruwelijkste pijnigingen invoerde, en de bekeerlingen dwong om hun vonnis aan te hooren, geknield op planken met ijzeren punten, terwijl het vleesch hun van het ligchaam werd genepen, nu eens met koude, dan weder met gloeijende nijptangen De zendelingen zelve echter waren van alle lijfsdwang verschoond gebleven tot omstreeks Paschen van het thans loopende jaar, toen de genoemde Mandarijn ook zijne geweldadigheden tegen hen begon te rigten, door het collegegebouw te Kevinh met eene magt van vijfhonderd soldaten te belegeren en alle kerkgebouwen te slechten. — Bij eenen tweeden aanval werd de omheining, die het gesticht beschermde omvergehaald, de gebouwen, waaronder ook de woning van Monseigneur Retord, Apostolisch Vicaris van westelijk Tonquin, vernield, en het hout van den afbraak door den Mandarijn medegenomen. — Een nabijgelegen dorp, dat in zekeren zin van het college afhankelijk was, werd toen ook aangevallen en voor een derde vernield.

De Bisschop met zijnen coadjutor, benevens twee tot het priesterambt gewijde Cochin Chinezen vlugtten naar een dorpje in het gebergte, dat echter zeer spoedig hetzelfde lot onderging, bij welke gelegenheid een der beide Cochin Chinesche priesters in handen van de vervolgers viel, terwijl de Bisschop met zijne beide andere lotgenooten eene schuilplaats zochten in de provincie Ketcho.— Doch

ook daar waren zij niet veilig tegen den vervolgenden vijand, die de zendelingsgestichten te Kenon en Hwann guien overviel en vernielde.

Eene laatste toevlugt bleef onzen vlugtelingen over in de provincie Siu tianh, waar het bestuur minder tegen het zendingsstelsel was verbitterd. — Tot overmaat van ongeluk echter drong de vervolgingszucht ook tot dáár door. Eene Christelijke opvoedingsschool voor inlandsche kinderen werd overvallen en het lijk van den pas overledenen President dier inrigting geopend, de lever er uitgenomen en de begrafenis werd het stoffelijk overschot des braven mans ontzegd. — Alle Christenen ontvlugtten den dus gevaarlijk geworden omtrek, doch vijf of zes der voornaamsten vielen in handen hunner vervolgers en werden naar de hoofdstad opgebragt. Het ergste van alles evenwel was dat de vijand ook het naamregister van alle tot het Christendom toegetredene Cochin Chinezen in zijne magt kreeg.

Père Galli met nog elf anderen, die allen aan deze laatstgenoemde inrigting waren verbonden geweest, vlugtten naar zuidelijk Tonquin, doch de hoofdmandarijn van Siu-ngahi liet Pêre Galli weten dat hij verraden was, waarop deze zich verborgen hield. In zijne schuilplaats hoorde hij hoe bisschop Melchior was vermoord geworden, en dat de Mandarijn van Ketcho twee Europesche zendelingen had gevangen genomen. — Dit berigt deed Père Galli besluiten om Tonquin te verlaten ten einde hulp te gaan zoeken bij de Fransche vloot, en eene poging te wagen om het leven zijner beide ambtsbroeders te redden, door de Franschen te trachten overtehalen zich zoo spoedig doenlijk naar Nam-dinh te begeven. Daartoe scheepte hij zich in in eene opene visscherschuit met tien roeijers bemand, en stak daarmede in zee, in de hoop van langs de kust van Hainan en door de straat van Linchau Macao te kunnen bereiken. — Slecht weder dreef hen van hunne koers, en toen zij na 2½ dag weder land zagen wist geen hunner meer waar zij zich bevonden. Om zich daarvan te verzekeren begaf Pêre Galli zich aan wal, waar hij door de dorpelingen werd beroofd van zijn teleskoop, zijn kompas en van eene kaart, die hij zelf had geteekend. — Aan hunne handen ontkomen bleef hem nu niets anders over dan digt langs de kust te houden, op welke wijze zij dan ook in zeven dagen tijds de straat van Linchau bereikten. Op deze reis werden zij tweemalen door roovers aangevallen, die hen hun geld, een varken en acht kippen afnamen. — Zij namen Père Galli ook zijn crucifix af, benevens eenige reliquiën, doch lieten hem zijne boeken, ja, bragten hem zelfs zijn gebedenboek terug, dat zij bij vergissing hadden medegenomen.

Naauwelijks waren zij door de straat of zij werden aangerand door eene mandarijnboot, die hen nog erger behandelde dan de zeeroovers, hen van hunne boeken, kaarten en boottent beroofde en, in een woord alles wegnam waar men de handen konde opleggen. — Van deze grijpvogels verlost, ten koste van alles wat zij hadden, gingen zij voort, en werden spoedig weder door zeeroovers aangerand, die in het denkbeeld dat hun nood slechts voorgewend was, nog het weinige namen wat niet bootvast was. Toen echter het hoofd dier zeeroovers bemerkte dat de ongelukkigen in de daad niets hadden om in hunne noodigste behoeften te voorzien, gaf hij de sauspan terug, waarin zij kookten, met het weinigje beschadigde rijst dat zij hen hadden afgenomen, en voegden er nog een honderdtal Chinesche duiten bij, opdat zij niet zouden doodhongeren. In den avond van den 22sten dag eindelijk, zag Pêre Galli de lichten van Macao, waar hij den volgenden dag, barrevoets, het ligchaam naauwelijks bedekt, en in eenen allerbeklagenswaardigsten toestand voet aan wal zette.

Wanneer men Pêre Galli ziet, met zijn zachtaardig gelaat. zijne kalme vrome gesprekken hoort, kan men niet dan het diepste medegevoel hebben met den eenvoudigen Christen, die aan zijn pligtgevoel al die wereldlijke voordeelen opöfferde, die hem zoo ruimschoots zouden zijn ten deel gevallen, wegens zijne deugd en bekwaamheden en zeker zal elk regtgeäard Christen hem hartelijk toewenschen dat hij moge slagen in zijne pogingen die bijna altijd, ja, misschien nooit anders dan anderer welzijn bedoelen.

Hongkong Register.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
Novemb.	17	Nederl. Ind.	Stoomschip Menado.	A. Couteron.	Makassar.
„	—	Fransche	Le Prophete.	F. E. Guerin.	Bourbon.
„	—	Nederlandsche	Admiraal van Kinsbergen.	L. F. van der Putte.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	L' Esperance.	W. A. S. Valberg.	„
„	—	Nederlandsche	Louise,	P. Buijs.	Samarang.
„	18	Nederl. Ind.	Berkatool Adjelan.	Moht. Said bin Aboe Naim.	Koetei.
„	—	Nederlandsche	Christina Agatha.	W. L. Esink.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Novemb.	17	Nederl. Ind.	Fathool Salam.	Hadjie Abd. Karim.	Banjermassing.
„	18	Nederlandsche	Vier Gezusters.	J. Bik.	Nederl. via Passoeroean.
„	—	„	Jacob Roggeveen.	J. Vos van Marken.	„ „ „
„	—	Z. M.	Stoomschip Ardjoeno.	Kapt. luit. ter-zee J. A. K. v. Hasselt	Koerstell. om de Oost.
„	—	Engelsche.	Monsoon.	C. Hare.	Nederland.
„	—	Nederl. Ind.	Fathal Nassan.	Said Moht. Assegaf.	Grissee.
„	19	„ „	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper,	Molukkos v. Makassar en Timor.
„	—	„ „	„ Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia via Samarang.
„	—	Engelsche	Scotch Lassie.	D. Crawford.	Balie.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Pruissische	Ida Mathilda.	Gronow.	Amsterdam.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Stad Nijmegen.	H. P. Cruijs.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Jacob.	Börger.	Golf van Perzie.	Wm. Mathieu & Co.
Pruiss.	Ferd. Nies.	Caler.	China.	„ „ „ „
Nederlandsche	Jan Schouten.	Coening Meijer.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
„	Zaanstroom.	Schaap.	„	„ „ „
„	Phoenix.	Johanssen.	Nederland.	„ „ „
„	Ocean.	Poestkoke.	„	„ „ „
„	Jupiter.	Moll.	Macassar.	„ „ „
„	Oost India Pakket	Postma.	Nederland.	„ „ „
„	Catharina Wilhelmina.	Popken.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Laurens Koster.	Koenen.	„	„ „ „ „
„	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	„	„ „ „ „
„	Henriette.	Portengen.	„	„ „ „ „
„	Vice Admiraal Gobius.	van der Linden.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Jonge Jan.	Pheiffer.	In Reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	Onbepaald.	„ „ „ „
„ „	„ Ambon.	Hugenholtz.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Jan van Hoorn.	B. Moles.	Nederland.	„ „ „ „
„	Menado.	Couteron.	—	„ „ „ „
„	Louise.	P. Buijs Jr.	—	„ „ „ „
Engelsche	Anne Forster.	Clarke.	Engeland.	McMillan Marten & Co.
Zweedsche	Caroline.	Kihlman.	„	Adam & Co.
Nederlandsche	Louise Antoinette.	McKenzie.	Onbepaald.	„ „ „
Engelsche	Henri Winch.	Cottam.	China.	„ „ „
„	Sophia Fraser.	Wilson.	Singapore.	„ „ „
Ned. Ind.	Fearnot.	McKenzie.	Onbepaald.	„ „ „
Engelsche	Scotch Lassie.	Crawfurd.	„	„ „ „
Nederl. Ind.	Carolina Sophia.	Van der Beek.	„	„ „ „
Zweedsche	Carin Cecilia.	Bergström.	Falmouth.	P. Kervel „ Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. stoomschip *Menado*, drie officieren, de heer Rosenberg, Mevr. Schons, jongeheer de Jong, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Ned. schip *Louise*, de heer van Raalten en bediende. — Met de bark *Christina Agatha*, de heeren Fischer, de Jong en echtg.

Vertrokken Passagiers.

Met het stoomschip *Padang*, de heer Vosmaer, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het stoomschip *Banda*, de heeren Lautenslager, Stecher en Schill.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Samarang en schroefkorvet Prinses Amalia; de schepen Zaanstroom, Catharina Wilhelmina, Djoedool Moebarak, de Stad Schiedam, Phoenix, Ammana Tulbarie, Ferdinand Nies, Broomielow, Oceaan, Oost India Pakket, de Walvisch, Alfulck, Le Prophete, Admiraal van Kinsbergen en Louise; de stoomschepen Makasser, Ambon en Menado; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskoer, Henry Winch, Jan Schouten, Laurens Coster, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elisabeth, Elizabeth, El Masshoor, Jan van Heorn, Fathool Joesoer, Caroline, Fathool Madjiet, Katroon Nieda, Jonge Jan, Willem Daniel, Ida Mathilde, Henriette, Adolf van Nassau, Antoinette, Dennok Bientang Toedjoe, de Stad Nijmegen, Carin Cecilia, Carolina Sophia, Theodora Machtilda, Zein, L. Amitié en Christina Agatha; de brikken Sophia Fraser, Sophia, Johannes Albertus, Louisa, Risgil Gair, Henriette en L. Esperance; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Fearnot, Almok Tasam, Komeij, Jupiter, Bientang Tjaigoan en Berkatool Adjelan.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

9 November. De Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Sahak, van Banjoewangie; den 6 Nov. passagier de heer E. Stoëhr en 3 inlanders.

VERTROKKEN.

9 November. De Ned. Ind. bark *Naim Balgijer*, gezagv. Sech Abdulla bin Salim Biljoen, naar Cheribon via Pekalongan.

10 November. De Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Sahak, naar Soerabaija.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoor, Sumanap en Sophia; bark Fathool Moebarak; brik Machmoedie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 18den tot en met den 20sten November 1858.

AANVOER.

Van Moluccos per stoomschip *Menado*, gezagv. Couteron. agenten B. Kopersmit & Co.

Een paard, B. J. van Eck & Co; 53 vaatjes boter, Gebr. van Delden; 9 pakken was, W. H. Nash; 4 kisten diversen en 38 pakken was, diverse personen, en eenige goederen bestemd voor Batavia en Samarang.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Zein*, gezagv. Sech Mohamat Balahbal, agent Gezagvoerder.

33,782 stuks maloekoe matten, 600 stuks planken, 1000 stuks kadjang matten, 60 katjes was, Gezagvoerder.

Van Riouw per de Ned. Ind. bark *Amitié*, gezagv. J. Huwart, agent Berest.

405 krandjangs gambier, 154 stuks aardewerk, 25 picols Man. touwen en 51 stuks rood katoen, Berest; 200 krandjangs gambier, Liem Liangtjioe.

Van Nederland per het Nederl. schip *Louise*, gezagv. P. Buijs, agenten B. Kopersmit & Co.

25 vaten bier, Martens & Co; 2 kisten diversen, Adam & Co; 2 kisten diversen, Broekman; 1 kist, Twiss; 12 collies machinerien, van der Eb; 4 collies machinerien, van der Zweep; 1 kist rijtuig, Order; 1 kist diversen, van Lawick; 50 manden seltzerwater, 50 vaten bier, 100 vaatjes meel, 6 collis diverse goederen, 50 kistjes cognac en 1 kist mode-artikelen, B. Kopersmit & Co.

Van Batavia per het Nederl. schip *Admiraal van Kinsbergen*, gezagv. L. van der Putte, agenten Fraser Eaton & Co.

194 collies diversen, diverse personen.

Van Koetei Borneo per de Ned. Ind. bark *Berkatool Adjilan*, gezagv. Mohamat Said, agent Gezagvoerder.

20,000 bossen rotting, 210 stuks stroomatten en 70 katjes was, Gezagvoerder.

Van Batavia per het Ned. Ind. schip *L'Espérance*, gezagv. W. S. Valberg, agent Gezagvoerder.

30 kisten lijnwaden, 2 kisten koopmanschappen, Fraser Eaton & Co; 17 kisten lijnwaden, McMillan Marten & Co; 30 kisten cognac, 6 kisten koper en 50 blikken verf, W. Mathieu & Co; 10 vaten Zweedsche teer, Gezagvoerder; 1 kist lijnwaden, 1 vat vernis, Order; en eenige goederen, bestemd voor Macassar.

Van Batavia per het schip *Christina Agatha*, gezagv. W. L. Esink, agenten Fraser Eaton & Co.

400 bossen en 51 staven ijzer, W. H. Nash; 6 collis machinerien en 50 kisten vitriool, Schimmelpenninck & Co; 24 kisten koopmanschappen, J. F. van Leeuwen & Co; 2840 staven bossen ijzer, 63 collis koopmanschappen en 100 krandjangs aardewerk, Fraser Eaton & Co; 123 krandjangs aardewerk, Thomas; 7 kisten koopmanschappen, P. Kervel & Co; 4985 staven bossen ijzer, 25 kisten koopmanschappen, McMillan Marten & Co; 20 kisten zink, Fraser Eaton & Co; 4 kisten koopmanschappen, A. Smith; 13 collies machinerien, 185 stuks ijzerwerk, 132 ketelplaten, 169 koperen staven en 5 tonnen steenkolen, W. Cores de Vries,

UITVOER.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Vice Admiraal Gobius*, gezagv. A. A. van der Linden.

$2002\frac{61}{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar Nederland via Batavia per het Ned. schip *Europa*, gezagv. Tromp.

$2074\frac{24}{100}$ picols suiker, $14149\frac{61}{100}$ picols suiker, Anemaet en Co.

Naar Nederland per het Engelsche schip *Monsoon*, gez. C. Hare.

$39\frac{04}{100}$ picols rotting, $13440\frac{88}{100}$ picols suiker, Fraser Eaton en Co; $4496\frac{69}{100}$ picols suiker, Schimmelpenninck en Co.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Margaretha Johanna*, gezagv. Wassenaar.

2000 picols koffij, $1400\frac{46}{100}$ picols suiker, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 18 à *f* 19.—

KOFFIJ nominaal.

RIJST (CARGA) per kojang *f* 105 à *f* 115.—

Id. (WITTE) „ „ *f* 135 à *f* 150.—

KOEHUIDEN per 100 st. *f* 200 à *f* 300.—

ARAK per legger. *f* 50.—

OLIE (KLAPPER) *f* 15.—

OLIE (KATJANG).

KADJANG MATTEN.

ROTTING. *f* 8.—

WISSELKOERS Pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & Z te *Rotterdam*, bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.